

ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός γνωμοδότησης: 184/2016

ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Τμήμα Στ'

Συνεδρίαση της 23.6.2016

Σύνθεση :

Πρόεδρος : Ιωάννης-Κωνσταντίνος Χαλκιάς, Αντιπρόεδρος ΝΣΚ.

Μέλη: Παρασκευάς Βαρελάς, Σπυρίδων Παπαγιαννόπουλος, Βασιλική Τύρου, Νικόλαος Δασκαλαντωνάκης, Γεώργιος Ανδρέου, Ευαγγελία Σκαλτσά, και Παναγιώτα – Ελευθερία Δασκαλέα – Ασημακοπούλου, Νομικοί Σύμβουλοι.

Εισηγητής: Σπυρίδων Παπαγιαννόπουλος, Νομικός Σύμβουλος του Κράτους.

Αρ. Ερωτήματος: Το 78/952.1/445/17-03-2016 έγγραφο του Μετοχικού Ταμείου Ναυτικού – Ειδικός Λογαριασμός Αλληλοβοηθείας Ναυτικού – Διοικούσας Επιτροπής Ε.ΛΟ.Α.Ν.

Ερώτημα: Αν δύναται ο Ειδικός Λογαριασμός Αλληλοβοηθείας Ναυτικού (Ε.ΛΟ.Α.Ν.), εφαρμόζοντας το άρθρο 16 παρ. 1-3 του ν.δ. 398/1974 να προχωρήσει νόμιμα στη καταβολή του εφάπαξ βοηθήματος σε μετόχους – ασφαλισμένους που προσκομίζουν απορριπτική πράξη του κύριου φορέα ασφάλισης κατά τα οριζόμενα στα άρθρα 19 παρ. 7 του ν.2084/1992 και υποπαρ. Β2 εδάφιο η' του άρθρου πρώτου του ν.4093/2012, θεωρώντας ότι τα ασφαλιστικά δικαιώματα των ανωτέρω μετόχων επί του εφάπαξ βοηθήματος δεν θίγονται.

Για το παραπάνω θέμα το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους γνωμοδότησε ομόφωνα ως ακολούθως:

ΙΣΤΟΡΙΚΟ

1. Ο Κ.Κ., πλωτάρχης του Π.Ν. αποστρατεύθηκε, νόμιμα παραιτηθείς από το στράτευμα την 19-9-2013, μετά από ευδόκιμη υπηρεσία 25 ετών και 2 ημερών και αντί της καταβολής εφάπαξ βοηθήματος του επεστράφησαν οι εισφορές που κατέβαλε στο ΜΤΝ. Ο λόγος ήταν ότι γι αυτόν εκδόθηκε η υπ' αρ. 20943/2014 πράξη του ΓΛΚ με την αιτιολογία ότι: *" Ο αιτών δεν θεμελιώνει δικαίωμα σύνταξης διότι αποχώρησε από την υπηρεσία μετά από αίτησή του χωρίς να έχει συμπληρώσει 25ετή πραγματική συντάξιμη υπηρεσία όπως ορίζεται από τις διατάξεις του άρθρου 26 του Π.Δ. 169/2007, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 20 του Ν. 3865/2010, ούτε δεκαπενταετή πλήρη πραγματική συντάξιμη υπηρεσία και το 67ο έτος της ηλικίας, όπως ορίζεται στις διατάξεις του άρθρου 19 παρ. 7 περ. α' του Ν. 2084/1992 και όπως αυτές τροποποιήθηκαν με το άρθρο 1 παρ. Β' υποπαράγραφος Β2 περ. η' του Ν. 4093/2012 και συνεπώς η υπό κρίση αίτησή του για κανονισμό σύνταξης απορρίπτεται ως αβάσιμη κατά το Νόμο. ... Ο ανωτέρω μπορεί να ζητήσει τον κανονισμό σύνταξης και πριν τη συμπλήρωση του 67ου έτους της ηλικίας του σε περίπτωση που καταστεί ανάπηρος σε ποσοστό 67% και άνω".*

2. Ο ενδιαφερόμενος δεν αποδέχθηκε την επιστροφή σε αυτόν των εισφορών ισχυριζόμενος ότι βάσει της 15ετούς υπηρεσίας, θα έπρεπε να του χορηγηθεί τουλάχιστον το εφάπαξ βοήθημα σύμφωνα με τη τακτική που ακολουθείτο τόσο καιρό, αφού ο νόμος για την περίπτωση του απαιτούσε απλώς να έχει δικαιωθεί από το Δημόσιο συντάξεως, τέτοια δε περίπτωση ήταν και η του άρθρου 19 παρ. 7 του ν.2084/1992 περί 15ετίας, έστω κι αν η σύνταξη αυτή καταβαλλόταν για πρώτη φορά όταν συμπλήρωνε το ηλικιακό όριο. Κατόπιν τούτου άσκησε την από 20.3.2015 ένσταση- καταγγελία, με την οποία ζητούσε την εφαρμογή στο πρόσωπό του της πλήρους απονομής του εφάπαξ βοηθήματος που παρέχει το ταμείο. Η ένσταση αυτή απορρίφθηκε με το υπ' αρ. 12/25.6.2015 πρακτικό της ΔΕ του ΜΤΝ, με το αιτιολογικό ότι η πράξη που εκδόθηκε από το ΓΛΚ ήταν απορριπτική (επειδή δεν είχε συμπληρώσει όπως αναφέρεται σε αυτήν τον αυξημένο χρόνο υπηρεσίας του ν.3865/2020),

η δε μελλοντική χορήγηση της σύνταξης δεν αποτελεί θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος όπως απαιτεί ο ν. 4093/2012.

3. Μετά ταύτα ο ανωτέρω επανήλθε προσκομίζοντας νέα πράξη, την υπ' αρ. 42735/2015 του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, η οποία χαρακτηριζόταν κι αυτή ως απορριπτική – τροποποιητική με διαφορετικό όμως αιτιολογικό, ως εξής:

<< Έχοντας υπόψη:

- 1) Τις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 66 του Π.Δ. 169/2007 (ΦΕΚ 210/Α/2007), όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 3 του άρθρου 2 του Ν. 4151/2013 (ΦΕΚ 103/Α/2013) και
- 2) Την υπ' αρ. 130122/13-11-2015 αίτηση του ανωτέρω

ΤΡΟΠΟΠΟΙΟΥΜΕ

Την υπ' αριθμ. 20943/2014 πράξη μας αντικαθιστώντας τα αναφερόμενα στο πεδίο «παρατηρήσεις» αυτής ως εξής:

«Σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 26 του Π.Δ. 169/2007 «Κώδικας Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων» σε συνδυασμό με τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 20 του ν.3865/2010 (ΦΕΚ 120/Α/21-7-2010) ο μόνιμος στρατιωτικός δικαιούται σύνταξη από το Δημόσιο αν απομακρυνθεί με οποιονδήποτε τρόπο από τις τάξεις του στρατού και έχει συμπληρώσει 25ετή τουλάχιστον συντάξιμη υπηρεσία, από την οποία 15ετή πραγματική μέχρι 31-12-2010. Για τα στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων που συμπλήρωσαν 25ετή τουλάχιστον συντάξιμη υπηρεσία εντός του έτους 2013, η υποχρέωση συντάξιμης υπηρεσίας αυξάνεται κατά τεσσεράμισι (4 ½) επιπλέον έτη. Από τα στοιχεία που τέθηκαν υπόψη μας προκύπτει ότι εντός του έτους 2013, ο ανωτέρω συμπλήρωσε 25ετή πραγματική συντάξιμη υπηρεσία. Βάσει των προαναφερομένων διατάξεων, επειδή θεμελίωσε συνταξιοδοτικό δικαίωμα το έτος 2013, η απαιτούμενη για τη συνταξιοδότησή του υπηρεσία αυξάνεται κατά τεσσεράμισι (4 ½) επιπλέον έτη. Σύμφωνα όμως με τα οριζόμενα στις διατάξεις της παρ. 7 του άρθρου 19 του ν.2084/1992, όπως αυτές αντικαταστάθηκαν με την υποπαράγραφο Β2 εδάφιο η' του άρθρου πρώτου του ν.4093/2012 (122/Α/12-11-2012) στρατιωτικοί που έχουν ασφαλιστεί για κύρια σύνταξη σε οποιονδήποτε

ασφαλιστικό οργανισμό πριν την 1-1-1993, δικαιούνται σύνταξη από το Δημόσιο κατά παρέκκλιση των άρθρων 1 και 26 του Π.Δ. 169/2007, εφόσον αποχωρούν με αίτησή τους και έχουν συμπληρώσει 15ετή πραγματική συντάξιμη υπηρεσία και το 67^ο έτος της ηλικίας του. Συνεπώς ο ανωτέρω με τη συμπλήρωση του 67^{ου} έτους της ηλικίας του θα πρέπει να υποβάλει νέα αίτηση στην υπηρεσία μας.>>

4. Συγκρίνοντας την μεταγενέστερη αυτή απάντηση του ΓΛΚ με την προηγούμενη, προκύπτει σαφώς, ότι η τελευταία αν και απορριπτική διαφοροποιείται στα σημεία σχετικά με το επίμαχο θέμα ορίζοντας ότι ο αιτών «...δικαιούται σύνταξη από το Δημόσιο» επαναλαμβάνοντας τη ρύθμιση του άρθρου 16 παρ. 3 ν.δ.398/1974 όπως ίσχυε τότε κατά τον κρίσιμο δηλ. χρόνο της παραιτήσεως, κι όχι όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα με το ν. 4284/2014. Στο σημείο αυτό επισημαίνεται ότι ο αιτών παραιτηθείς την 19.9.2013 δεν υπάγεται στις ρυθμίσεις του ν.4284/2014, (περί αυτού κατωτέρω σκέψη 9) ο οποίος του αναγνωρίζει - εναλλακτικά σε σχέση με την επιστροφή των εισφορών - το δικαίωμα αναστολής της καταβολής του εφάπαξ βοηθήματος στο 65^ο έτος (ή στο 67^ο). Και τούτο διότι το μεν, τα ασφαλιστικά ζητήματα κρίνονται πάντα κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης εξόδου, (παραίτησης εν προκειμένω), το δε, διότι ο νόμος αυτός ισχύει από της δημοσιεύσεως.

5. Τα ανωτέρω ζητήματα φαίνεται ότι προβλημάτισαν το MTN και υπέβαλε (αρ. πρακτικού 3/18.2.2016) το υπό κρίση ερώτημα, ήτοι, αν μπορεί το ταμείο με βάση τη πρόσφατη τροποποιητική απόφαση του ΓΛΚ (20943/2014) δηλ. για ασφαλισμένους που προσκομίζουν πράξη του ΓΛΚ με το περιεχόμενο που αναφέρεται ανωτέρω στη σκέψη 3, να προχωρήσει νόμιμα στην άμεση καταβολή του εφάπαξ βοηθήματος, θεωρώντας ότι ο αιτών θεμελιώνει κατά τα οριζόμενα στον οργανικό νόμο του ταμείου σύνταξη όπως ίσχυε τότε και, συνακόλουθα, δικαιούνται εφάπαξ βοήθημα.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

6. Στο άρθρο 16 παρ. 1-3 του ν.δ. 398/1974 «Περί Ταμείων Αλληλοβοηθείας Στρατού, Ναυτικού και Αεροπορίας» (Α' 116) ορίζονται (στην αρχική του μορφή) τα εξής : «1. Εφάπαξ βοήθημα δικαιούνται οι έχοντες δεκαετή

τουλάχιστον συμμετοχήν εις το Ταμείον ...2. Οι έχοντες μικρότερον χρόνον συμμετοχής δικαιούνται εις απόληψιν ατόκως των πράγματι καταβληθεισών παγίων εισφορών. 3. Οι παραιτούμενοι, οι τιθέμενοι εις απόταξιν και οι οριστικώς εξερχόμενοι του Στρατεύματος μέτοχοι συνεπεία καταδίκης, μετά ή άνευ εκπώσεως από του βαθμού, δικαιούνται βοηθήματος, εφόσον δικαιωθούν, παρά του Δημοσίου, συντάξεως.»¹.

7. Περαιτέρω, σύμφωνα με την παρ. 7 εδαφ. α' και β' του άρθρου 19 του ν. 2084/1992 (Α'165): όπως ισχύει μετά το άρθρο πρώτο παρ. Β' υποπαράγραφος Β2 περ. η' του ν. 4093/2012: «7.Υπάλληλοι και λειτουργοί του Δημοσίου, καθώς και στρατιωτικοί που έχουν ασφαλισθεί για κύρια σύνταξη, σε οποιονδήποτε ασφαλιστικό οργανισμό πριν την 1.1.1993, δικαιούνται σύνταξη από το Δημόσιο κατά παρέκκλιση των διατάξεων των άρθρων 1 και 26 του π.δ. 169/2007 εφόσον αποχωρούν με αίτησή τους και έχουν συμπληρώσει 15ετή πλήρη πραγματική συντάξιμη υπηρεσία και το 67^ο έτος της ηλικίας τους.» «Η συμπλήρωση της ανωτέρω 15ετους συντάξιμης υπηρεσίας δεν συνιστά θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος, κατά την έννοια των διατάξεων των προηγούμενων περιπτώσεων.»²

8. Στο ενδιάμεσο όμως – μεταξύ της ρύθμισης του ν.2084/1992 και εκείνης του ν.4093/2012 - τέθηκε σε ισχύ και η ειδική ρύθμιση του άρθρου 20 παρ.1 ν.3865/2010 «Μεταρρύθμιση Συνταξιοδοτικού Συστήματος του Δημοσίου και συναφείς διατάξεις» (Α' 120) ως εξής: «1.Συνταξιοδοτικά δικαιώματα στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων, των Σωμάτων Ασφαλείας και του Πυροσβεστικού Σώματος που έχουν θεμελιωθεί ή θεμελιώνονται μέχρι και την 31^η Δεκεμβρίου του 2010 δεν θίγονται από την παραμονή τους στην υπηρεσία

¹ Παρατίθεται η αρχική μορφή του διατάγματος. Ακολουθεί (κατωτέρω παρ. 4) η τροποποίηση αυτού με το άρθρο 7 του ν. 4284/2014 πλην όμως στη συγκεκριμένη περίπτωση του ερωτήματος εφαρμόζεται η αρχική διάταξη.

² Σημειώνεται ότι το τελευταίο εδάφιο δεν υπήρχε κατά την αρχική μορφή του εν λόγω άρθρου 19 παρ. 7 του ν.2084/1992, αλλά προστέθηκε αργότερα με το ν.4093/2012 ως ανωτέρω. Ομοίως, με τον ίδιο νόμο, το όριο ηλικίας που αναφέρεται στο αμέσως προηγούμενο εδάφιο άλλαξε από το 65^ο έτος στο 67^ο. Αυτές οι δύο τροποποιήσεις, κατά ρητή διατύπωση του νόμου, ισχύουν από 1.1.2013.

μετά την ημερομηνία αυτή και τυχόν συνταξιοδοτικές μεταβολές στη διάρκεια αυτής δεν επηρεάζουν τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησής τους, τον τρόπο υπολογισμού, καθώς και το χρόνο έναρξης καταβολής της σύνταξής τους. 2. Για τα στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων, των Σωμάτων Ασφαλείας και του Πυροσβεστικού Σώματος που θεμελιώνουν, σύμφωνα με τις υφιστάμενες μέχρι τη θέση σε ισχύ του παρόντος νόμου διατάξεις, συνταξιοδοτικό δικαίωμα εντός του έτους 2011, η υποχρέωση συντάξιμης υπηρεσίας αυξάνεται κατά ενάμισι (1½) επιπλέον έτος. Για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα εντός του έτους 2012 η υποχρέωση συντάξιμης υπηρεσίας αυξάνεται κατά τρία (3) έτη. Για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα το έτος 2013, η υποχρέωση συντάξιμης υπηρεσίας αυξάνεται κατά τεσσεράμισι (4 ½) επιπλέον έτη και για όσους θεμελιώνουν συνταξιοδοτικό δικαίωμα το έτος 2014, η υποχρέωση συντάξιμης υπηρεσίας αυξάνεται κατά έξι (6) επιπλέον έτη.»

9. Τέλος, με το άρθρο 7 ν.4284/2014 (Α' 190/10-09-2014)³ τροποποιήθηκε το ανωτέρω άρθρο 16 του ν.δ. 398/1974 ως εξής: «1. Οι παράγραφοι 3 και 4 του άρθρου 16 του ν.δ. 398/1974 (Α' 116) αντικαθίστανται από τη δημοσίευση του παρόντος ως εξής: «Οι παραιτούμενοι, οι πιθέμενοι σε απόταξη και οι οριστικά εξερχόμενοι του στρατεύματος μέτοχοι συνεπεία καταδίκης, με ή χωρίς έκπτωση από το βαθμό τους, δικαιούνται εφάπαξ βοηθήματος εφόσον προσκομίσουν πράξη κανονισμού σύνταξης από το Δημόσιο ή άλλο συνταξιοδοτικό φορέα κύριας ασφάλισης. 4. Οι μέτοχοι που δεν θα προσκομίζουν πράξη κανονισμού σύνταξης εφόσον: α. Δεν έχουν λάβει προκαταβολή έναντι του εφάπαξ βοηθήματος έχουν το δικαίωμα να αιτηθούν είτε 1. Την ανάληψη των πράγματι καταβληθεισών τους εισφορών άτοκα, χωρίς καμία άλλη μελλοντική αξίωση έναντι των Ειδικών Λογαριασμών Αλληλοβοηθείας. 2. Την αναστολή της χορήγησης του εφάπαξ βοηθήματος μέχρι την έκδοση της πράξης κανονισμού σύνταξης από το Δημόσιο ή άλλο

³ Το εν λόγω άρθρο δεν ισχύει στην περίπτωση του ερωτήματος, έχει όμως σημασία σχετικά με τη λύση που δίνει στο ίδιο θέμα για εξόδους από την υπηρεσία υπό την ισχύ του (μετά την 10.9.2014)

συνταξιοδοτικό φορέα κύριας ασφάλισης. β. Έχουν λάβει προκαταβολή... 2. Αντικαθίσταται η παρ. 3 του άρθρου 11 του ν.2936/2001 (Α' 166) ως εξής: «3 α. Το δικαίωμα λήψης εφάπαξ βοηθήματος από τους Ειδικούς Λογαριασμούς Αλληλοβοηθείας Στρατού, Ναυτικού και Αεροπορίας θεμελιώνεται με τη συμπλήρωση δεκαετούς τουλάχιστον μετοχικής σχέσης και ειδικά για τους παραιτούμενους, τους τιθέμενους σε απόταξη και οριστικά εξερχόμενους του στρατεύματος συνεπεία καταδίκης, με ή χωρίς έκπτωση από τον βαθμό τους, απαιτείται πρόσθετα η πράξη κανονισμού σύνταξης από το Δημόσιο ή άλλο συνταξιοδοτικό φορέα κύριας ασφάλισης. Οι μέτοχοι που δεν θα προσκομίζουν πράξη κανονισμού σύνταξης εφόσον: 1. Δεν έχουν λάβει προκαταβολή έναντι του εφάπαξ βοηθήματος έχουν το δικαίωμα να αιτηθούν είτε: α. την ανάληψη των πράγματι καταβληθεισών εισφορών τους άτοκα, χωρίς καμία άλλη μελλοντική αξίωση έναντι των Ειδικών Λογαριασμών Αλληλοβοηθείας, β. Την αναστολή της χορήγησης του εφάπαξ βοηθήματος, μέχρι την έκδοση της πράξης κανονισμού σύνταξης από το Δημόσιο ή άλλο συνταξιοδοτικό φορέα κύριας ασφάλισης...».

ΕΡΜΗΝΕΙΑ – ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ

10. Από την ερμηνεία των παραπάνω διατάξεων προκύπτουν τα εξής: Οι παραιτούμενοι από την υπηρεσία, μέτοχοι του Μετοχικού Ταμείου Ναυτικού, λαμβάνουν εφάπαξ βοήθημα, κατά την αρχική διάταξη του ν.δ. 398/1974, «εφόσον δικαιωθούν συντάξεως παρά του Δημοσίου». Στο πλαίσιο αυτό το MTN χορηγούσε το εν λόγω βοήθημα με απλό πληροφοριακό έγγραφο του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους (οράτε, για παράδειγμα, συνημμένο σχετικό με ημερομηνία 14 Μαΐου 1995 και σχετική βεβαίωση ΓΛΚ). Το ίδιο ίσχυε (χορηγείτο δηλ. το βοήθημα) και για τη περίπτωση θεμελίωσης σύνταξης με 15ετή υπηρεσία και συμπλήρωση του 65^{ου} έτους της ηλικίας, ακόμη κι αν το τελευταίο αυτό το ηλικιακό όριο δεν είχε συμπληρωθεί, κατά το χρόνο της παραίτησης, επειδή η σύνταξη αυτή χορηγούνταν κατά παρέκκλιση πάσης διατάξεως περί συνταξιοδότησης από το Δημόσιο σύμφωνα με την αρχική διάταξη του άρθρου 19 παρ. 7 του ν. 2084/1992. Στη συνέχεια με την ειδική για τις ένοπλες δυνάμεις, σώματα ασφαλείας κλπ ρύθμιση του άρθρου 20 παρ.1, συνταξιοδοτικά δικαιώματα που έχουν θεμελιωθεί ή θεμελιώνονται

μέχρι και την 31^η Δεκεμβρίου του 2010 δεν θίγονται από την παραμονή τους στην υπηρεσία μετά την ημερομηνία αυτή και τυχόν συνταξιοδοτικές μεταβολές στη διάρκεια αυτής δεν επηρεάζουν τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησής τους, τον τρόπο υπολογισμού, καθώς και το χρόνο έναρξης καταβολής της σύνταξής τους. Σκοπός της εν λόγω διάταξης ήταν να κρατηθεί εντός του ασφαλιστικού συστήματος κατά το δυνατόν όσο μεγαλύτερος αριθμός ασφαλισμένων αλλά και μετόχων του MTN με την προοπτική ότι η συνταξιοδοτικές τους προϋποθέσεις δεν επρόκειτο να αλλάξουν. Επομένως παρείχε η διάταξη αυτή μία ασφάλεια δικαίου για τους ασφαλισμένους, η οποία επρόκειτο να λειτουργήσει ανασταλτικά στο μεγάλο κύμα εξόδου των ασφαλισμένων της χώρας. Μεταξύ των διατάξεων που «κλείδωναν» με τον τρόπο αυτό ήταν αναμφιβόλως και η διάταξη του άρθρου 19 παρ.7 του ν. 2084/1992, όπως ίσχυε τότε, που παρείχε ελάχιστη σύνταξη με 15ετή υπηρεσία και συμπλήρωση του 65^{ου} έτους. Παρά ταύτα, ακολούθησε η διάταξη του άρθρου πρώτου παρ. Β' υποπαράγραφος Β2 περ. η' του ν.4093/2012 ο οποίος επέφερε από 1.1.2013 δύο ουσιώδεις αλλαγές στην επίμαχη διάταξη: αφενός μεν, όρισε το 67^ο έτος της ηλικίας, αφετέρου δε, όρισε ότι η συμπλήρωση της ανωτέρω 15ετούς συντάξιμης υπηρεσίας «δεν συνιστά θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος κατά την έννοια των διατάξεων των προηγούμενων περιπτώσεων»⁴. Και ναι μεν, καταρχήν θα μπορούσε να υποστηριχθεί ότι και οι αλλαγές αυτές έγιναν προκειμένου να διατηρηθεί ικανός αριθμός ενστόλων στα οικεία σώματα που υπηρετούν, πλην όμως δεν παύει να είναι μία διάταξη που κλονίζει την αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης και της ασφάλειας δικαίου που οφείλει να παρέχει το κράτος στους πολίτες και ειδικά στους ασφαλισμένους έναντι των συχνών αλλαγών των όρων και προϋποθέσεων συνταξιοδότησής των, όπως επιδίωκε ο ν. 3865/2010 με το άρθρο 20 αυτού. Επιπρόσθετα, με την αρνητική διατύπωση ότι η 15ετία και το 65^ο έτος (ή 67^ο) «δεν συνιστά

⁴ Ως «προηγούμενες περιπτώσεις, νοούνται εκείνες των προηγούμενων παραγράφων (1-6) του ν. 2084/1992 όπου αναφέρονται άλλες θεμελιωτικές της σύνταξης περιπτώσεις, οι οποίες δεν ενδιαφέρουν εν προκειμένω.

θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος» φαίνεται να μην επιδιώκεται ο σκοπός της διατήρησης των ασφαλισμένων εντός του συστήματος, αλλά άλλος σκοπός που δεν κατονομάζεται ρητά, δηλ. η εν προκειμένω κατάργηση με έμμεσο τρόπο του δικαιώματος στο χορηγούμενο μέχρι τότε εφάπαξ βοήθημα αφού ο αρμόδιος κοινωνικοασφαλιστικός φορέας εξέδιδε μέχρι τότε θετική γνώμη ενώ μετά την τελευταία τροποποίηση, δεν μπορεί να το πράξει αυτό. Νομοθετώντας επομένως για το συνταξιοδοτικό δικαίωμα, επιδιώκεται έμμεσα να μην ληφθεί εφάπαξ βοήθημα από τα μετοχικά ταμεία ή όποια άλλα ταμεία παρέχουν τέτοιο βοήθημα. Η εν λόγω κατάργηση του εφάπαξ βοηθήματος είναι οριστική, διότι η ρύθμιση ότι η 15ετία και το 67^ο έτος «δεν αποτελούν θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος» είναι πάγια και ως εκ τούτου δεν πρόκειται ποτέ (ούτε με τη συμπλήρωση του 67^{ου} έτους) να καταβληθεί το βοήθημα αυτό, το οποίο πλέον θεωρείται οριστικώς καταλυθέν.

11. Περαιτέρω με τη ρύθμιση του άρθρου 7 του ν.4284/2014 επέρχονται μεταβολές στην παραπάνω ισχύουσα νομοθεσία: Η πρώτη αφορά το ν.δ.398/1974, όπου ενώ η παλαιά διάταξη προέβλεπε ότι δικαιούνται το εφάπαξ βοήθημα «εφόσον δικαιωθούν, παρά του Δημοσίου, συντάξεως» αυτή αντικαταστάθηκε – για πρώτη φορά – με τη φράση ότι γι αυτούς «απαιτείται πρόσθετα η πράξη κανονισμού σύνταξης από το Δημόσιο ή άλλο συνταξιοδοτικό φορέα κύριας ασφάλισης». Στη συνέχεια ορίζεται ότι για τους μετόχους που δεν θα προσκομίσουν τέτοια πράξη κανονισμού σύνταξης ισχύει αναστολή χορήγησης του εφάπαξ βοηθήματος, μέχρι την έκδοση της πράξης κανονισμού σύνταξης από το Δημόσιο ή άλλο συνταξιοδοτικό φορέα κύριας ασφάλισης. Ο προφανής λόγος που τέθηκε αυτή η διάταξη, είναι να μην ισχύσει η πλήρης κατάλυση του δικαιώματος στο εφάπαξ βοήθημα, αλλά να αναβληθεί προκειμένου να συμπέσει με τη χορήγηση της κύριας σύνταξης.⁵ Ο νόμος αυτός όμως θα έπρεπε να έχει αναδρομική ισχύ (στην 1.1.2013 όπου ίσχυσε η ρύθμιση του ν.4093/2012) πλην όμως, τελικά, ρητά ορίζεται ότι

⁵ Αν είχε διατηρηθεί η διάταξη του ν.4093/2012 ως πάγια ρύθμιση τότε οι παραιτούμενοι από το Στράτευμα ακόμη κι αν ελάμβαναν στο 65ο (ή το 67ο) έτος της ηλικίας τους την σύνταξη της 15ετούς υπηρεσίας και πάλι δεν θα δικαιούνταν το εφάπαξ βοήθημα αφού, ακόμη και τότε η χορήγηση αυτής της σύνταξης «δεν αποτελεί θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος» με αποτέλεσμα να κωλύεται ακόμη και ο κύριος ασφαλιστικός φορέας (εν προκειμένω το ΓΛΚ) να εκδόσει θετική πράξη.

ισχύει από της δημοσιεύσεώς του, δηλ. από την 10.9.2014. Με τον τρόπο αυτό υφίσταται χρονικό διάστημα από 1.1.2013 μέχρι 9.9.2014 κατά το οποίο κάθε παραιτούμενος που έχει 15ετή υπηρεσία (ή και περισσότερη) υπηρεσία χωρίς να θεμελιώνει σύνταξη, δεν έχει άλλη επιλογή παρά να λάβει πίσω τις εισφορές του. Δημιουργείται με τον τρόπο αυτό, μία ιδιαίτερη κατηγορία μετόχων – ασφαλισμένων για τους οποίους υπάρχει οριστική κατάργηση του εφάπαξ βοηθήματος.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

12. Κατά την ομόφωνη γνώμη του Τμήματος σύμφωνα με τα γενόμενα στη μείζονα σκέψη δεκτά, ήτοι: α. Ότι κατά την ημερομηνία της παραιτήσεως του αιτούντος (19.9.2013), η προϋπόθεση που έπρεπε να πληρούται είναι να δικαιούται από το Δημόσιο σύνταξης και όχι η έκδοση πράξης με την οποία θα απονέμεται κατά το χρόνο της παραιτήσεως σύνταξη, που θεσμοθετήθηκε αργότερα, β. Ότι με το άρθρο 19 παρ. 7 του ν. 2084/1992, όπως ίσχυε κατά το χρόνο της παραίτησης σε συνδυασμό με το άρθρο 20 παρ. 1 του ν. 3865/2010, η πάροδος 15ετίας αποτελεί λόγο θεμελίωσης συντάξεως για τους προ της 1.1.1993 ασφαλισμένους, είναι δε αυτοί όροι και προϋποθέσεις που ο ίδιος ο ασφαλιστικός νομοθέτης εγγυάται με το ν. 3865/2010 την μη μεταβολή τους για όσο χρόνο οι ανωτέρω ασφαλισμένοι θα παραμείνουν στην υπηρεσία, γ. Ότι ο εν λόγω ασφαλισμένος αποστερείται οριστικώς το εφάπαξ αφού οι «διορθωτικές» διατάξεις του ν. 4284/2014 δεν εφαρμόζονται στην περίπτωση του (παραιτήθηκε πριν την ισχύ του νόμου αυτού και ο νόμος αυτός δεν δρα αναδρομικά) και δ. Ότι οι ανωτέρω διατάξεις του ν. 4093/2012 καταλύουν το υπάρχον δικαίωμα επί του εφάπαξ βοηθήματος χωρίς όμως να ορίζουν ρητά το ζήτημα αυτό, αλλά επιδρά έμμεσα με νομοθέτηση που αφορά την κύρια σύνταξη, κατά παράβαση της αρχής της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης και της καλής νομοθέτησης⁶.

⁶ Οράτε άρθρο 2 ν.4048/2012 «Ρυθμιστική Διακυβέρνηση-Αρχές Διαδικασίες και Μέσα Καλής Νομοθέτησης» (Α' 34) όπου η ποιότητα των ρυθμίσεων διασφαλίζεται με την τήρηση των αρχών καλής νομοθέτησης, όπως είναι ιδίως: «α. Η αναγκαιότητα. β. Η αναλογικότητα(καταλληλότητα, εύλογη σχέση μέσου και σκοπούμε υιοθέτηση του λιγότερου επαχθούς μέτρου). γ. Η απλότητα και σαφήνεια του περιεχομένου των ρυθμίσεων δ. Η αποφυγή αποκλινουσών από την κατά περίπτωση γενική πολιτική ή αντιφατικών ρυθμίσεων. ε. Η αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα με

13. Κατά συνέπεια, ως μη ορίζουσες ρητά ο,τιδήποτε σχετικά με το εφάπαξ βοήθημα, δεν θα πρέπει στη συγκεκριμένη περίπτωση να ληφθούν υπόψη, οι δε υπηρεσίες του MTN οφείλουν στη συγκεκριμένη περίπτωση να χορηγήσουν το επίμαχο εφάπαξ βοήθημα, έστω κι αν η πράξη του ΓΛΚ τιτλοφορείται ως απορριπτική ενόψει του περιεχομένου της από το οποίο προκύπτει ότι ο αιτών δικαιούται σύνταξης από το Δημόσιο όπως απαιτεί το - κατά το χρόνο της παραιτήσεως - ισχύον νομοθετικό διάταγμα.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 29-06-2016

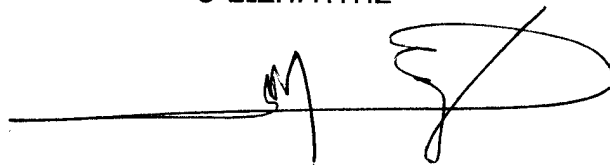
Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Γ. Χαλκιάς

ΙΩΑΝΝΗΣ-ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΛΚΙΑΣ

Αντιπρόεδρος του Ν.Σ.Κ.

Ο ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ

ΣΠΥΡ.Α.ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ

Νομικός Σύμβουλος